

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dan pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 720
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tudi pri „Sočanecih“ se plačuje za navadno tistoposno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje širke po prostoru

SOČA

Posebne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „St. Petra“, na starem trgu in v narodni tiskarni v Trstu, via Casserna, 3.

Da bi naša blagovoljno pošiljala uredništvo „Soča“ v Gorici na Travniku 16, 4., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Koncem leta 1883.

Lastna hvala ne velja; to vemo. Tudi ni nam v mislih, da bi sami sebi hvalo peli. Omeniti hočemo le to, kar drugi o nas sodijo; če je pohvalno, ni naša krivda. Ako moramo grajo slišati, ne vemo, zakaj bi morali hvalo zamolčati. Ljubljanski „Slovenski Narod“ prinaša uže dalje časa v listku dolg članek o časnikarstvu in naših časnikih. V tem spisu omenja pisatelj, ki kaže izvanredno poznanje časnikarskih in drugih razmer na Slovenskem, naš list v št. 290. z naslednjimi besedami:

„Po smrti „Domovina“ je bilo Goriško brez slovenskega političnega časopisa. Ko se je leta 1870 začelo živahnejše gibanje med Slovenci, ustanovili so si ti kmalu posebno politično društvo, ki je imelo narodno zavest širiti mej prostim ljudstvom in braniti narodne pravice. V ta namen si je društvo ustanovilo lastno glasilo, rekše „Soča“, (organ [glasilo] slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic). Ta list je prvo leto izhajal po dvakrat v meseci, pozneje pa po jedenkrat v tednu na celej polji. Ta časopis, zvest svojemu prvemu programu, izhaja neprestano še dandanašnji ter je tekom minulih let neizmerno koristil slovenskemu prebivalstvu goriške pokrajine. Ohranil se je čvrst v raznih borbah, tudi takrat, ko so ga „domačini“ sami hoteli ugonobiti. Sloga jači, pokazalo se je pač najočitnejše pri „Soči“. In prav so imeli goriški rodoljubi, da vsled raznih pogajanj in tudi na onem shodu v Nabrežini neso hoteli nekaterim tržaškim sebičnejšem v korist opustiti „Sočo“ in okleniti se Bog vé kakega lista v Trstu. Dokler bode Soča tekla od Triglava po slovenskih tleh in mimo Gorice na zahodnji strani Krasa v morje, ne pa prek Krasa v Trst, ostala bode Gorica naravno središče in stočišče vsem goriškim Slovincem, izimši jugovzhodne Kraševce goriške grofije. Kolikor so pisatelju teh vrstic znane razmere v Trstu in na Primorskem sploh, lahko trdi, da Trst ne more postati središče primorskim Slovincem, vsaj toliko časa ne, dokler bode cvetoče skladišče obširne, svetovne trgovine. Floreat, crescat ne Trst, ampak goriška „Soča“!“

Pisatelj omenja dalje obžalovanja vredni prepis, ki se je bil vnel pred leti med Mlado-in Staroslovenci in nadaljuje: „Iz tega ravsa in kavsa se je bilo oni čas porodilo nekaj listov, ki ali še sedaj izhajajo, ali so pa že davno poginili. V Gorici so bili tako zvaní Staroslovenci — nasprotniki so jih psovali „nazadnjake“ — sredi leta 1872 (18. dne junija) ustanovili časopis rekše „Glas“, ki je izhajal v četvrtki po jedenkrat v tednu. Kako nevarno je bilo, narodne sile dvojiti ob laški meji! kako nenaravno je bilo strankarstvo zasejati mej razmerno malo številu goriških Slovencev, kajti prav za prav so morali goriški Slovenci sami nositi prevelika bremena, ki so jih dotični časopisi in druge strankarske zahteve jim nakladali. Ko so se razdivjane strasti nekoliko polegile, spregledali so rodoljubi obeh strank svojo pretiranost in prenagljenost ter se mej seboj lepo porazumeli in pogodili. „Glas“ je prenehal in „Soča“ je od leta do leta krepkejša, ker jej redoma naraščajo narodni podpiratelji in sodelavci.“ V št. 292. pravi pisatelj, da je „Soča“ goriškim Slovincem to, kar je „Mir“ koroškim, „Slovenski Gospodar“ štajerskim in „Priatelj“ ogerskim prekomurskim Slovincem.

Tako priznanje nas ne napihuje, ampak nam le olajšuje delo in nam daje pogum, ker nam priča, da smo v svoji pisavi pravo zadeli. Jako bi nas veselilo, da bi tudi drugi naši čitatelji bili z nami tako zadovoljni, da bi nam ostali zvesti naročniki in dobri plačevalci ter da bi hoteli list širiti med svojimi znanci. Priporočamo se rodoljubnim Slovincem z nova ter jih prosimo duševne in gmotne podpore po dopisih in naročnikih, da bomo mogli brez ovir hoditi po poti, ki vede do boljše prihodnosti. V lepi nadi, da ostanejo „Soča“ in njeni čitatelji tudi v novem letu dobri prijatelji, vošči „Soča“ vsem svojim sodelovalcem, naročnikom in čitateljem

srečno novo leto.

Kako sodijo Nemci o nas.

Obče je znano, da imajo naši Nemci čudne pojme o nas Slovincih in o naših razmerah. Kdor prebira nekatere nemške časopise, mora imeti res ovčjo naravo, da mu krv ne vzkipi pri tolikem zaničevanju nas Slovencev, pri tolikem zvičajnem zasukavanju resnice o naših razmerah, pri tako ošabnem vedenju, ki gleda iz vsake vrstice omenjenega časopisja. Komu niso znani strupeni članki in dopisi o Slovincih v „Tagespost“, iz katere zajema navadno tudi neki goriški list svojo učenost o nas in o naših razmerah, kakor da bi bili Slovenci 200 milj od njega oddaljeni in da bi ne imel prilike doma ogledati si nas? Kdo ni čital v novi „Pressi“ in drugih nemških listih nesramnih lažij, osebno o namenih in razmerah goriških Slovencev? Kdo ni strmé čital v istem listu predzrega in nesramnega članka nekega profesorja v Mariboru o našem jeziku in o naših šolah? Človek, ki ni bil nikdar v Slovincih in ki našega jezika ne pozna, drznil se je trditi, da naši kmetje „novoslovensčine“ popolnoma nič ne razumejo in da jezik, katerega kmetje govoré, je le zmes, v kateri je večina nemških besedij s slovenskimi končnicami. Če že naši Nemci tako o nas sodijo, kakošne misli morajo imeti o nas pa Nemci v „raplu“, smo si večkrat mislili. Ti so gotovo uverjeni, da to „pleme nižje vrste“ že na široko zijé, da bi avstrijsko-nemška in laška „jagugeta“ požrlo. Toda temu ni tako. Nemec zunaj Avstrije, kateremu ne slepi vida sovraštvo in fanatizem, sodi o nas milejše in bolj stvarno. Dokaz temu je članek, kateri je zagledal beli dan v Lipsiji, v časopisu „Unsere Zeit“. *) Pisatelj onega članka je neki nam povsem neznan Samuel Singer.

Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, ako jim podamo v primeru s prostorom svojega lista glavne poteze onega 18 strani obsegajočega članka.

„Velike politične premembe zadnjih let“, tako začinja dopisnik, „niso le utrdile vzajemnosti Jugoslovanov, temveč obrnile so tudi pozornost drugega sveta na to razvoja zmožno, pa žalibog premalo znano ljudstvo. Izobraženi svet bi rad poizvedel, kake nade so Jugoslovanom v dnevih bridkih stisek dajale moč, kake sile so podelile svobodnemu gibanju balkanskih narodov krepost in vstrajnost ter mu priborile človeško življenje. Toda svet je tako obsiren, da bi ne bilo mogoče v kratkem naslikati podoba duševnih močij vseh Jugoslovanov. Vsled tega si hočemo za danes ogledati zahodne Jugoslovane, Slovence.“

Na to razpravlja pisatelj zgodovino Slovencev od onega dne, ko so se naselili v pokrajine, kjer zdaj bivajo, do današnjega dne. Vse to piše pa tako temeljito in objektivno, da bi se naši Nemci na njem lahko vzgledovali, ako bi imeli kaj dobre volje. A ker je to mnogim čitateljem že večinoma znano, opustimo dotično razpravo, katere konec naglašá, da bi bila Slovence gotovo ona osoda zadela, kakor Slovane na Labi, ako bi ne bili prišli pod Avstrijo, katera kot velevlast je bila sama sebi smoter. Leta 1804 postala je ta velevlast cesarstvo, v katerem je načelo narodne enakopravnosti i začetkom bojzljivo stopilo na dan in le sem ter tje splavalo na površje, sedaj pa je postalo državno načelo, katero je še dandanes povod notraujim preprirom in ustavnim vprašanjim.

„Na to načelo narodne enakopravnosti“, nadaljuje pisatelj, „zidajo še ostali Slovenci svoje nade. Res, da je mnogo Slovencev proti severu že ponemčenih, na vzhodu so Madjari večino panonskih Slovencev uničili, na zahodu so laške države, posebno beneška ljudovlada, slovenske meje zelo skrčile; pri vsem tem je duševni razvoj slovenskega ljudstva dandanes tak, da mu vsakako pripada častno mesto med različnimi narodi avstrijskega cesarstva.“

„Pripoznati moramo, da je nadarjenost Slovencev velika; se vé da se ne smejo soditi sé stališča turistov (potnikov za kratek čas), ki dežejo le preletijo, ne da bi z ljudstvom v dotiko prišli.“

*) Unsere Zeit. Deutsche Revue der Gegenwart. Von Rudolf von Gottschall. Jahrgang 1883. Zwölftes Heft. — Leipzig, Brockhaus.

Tako nadaljuje pisatelj ter navaja v dokaz svoji trditvi znano izjavo grofa Auersperga (Anastazija Grüna), ki ni bil naš prijatelj, a je med nami bival. Dalje piše Singer:

„Godbó, posebno pa potje ljubijo Slovenci čez vse. Žalibog, da se je vsled nasprotstva od strani duhovščine proti posvetnemu petju in godbi marsikak biser ljudske poezije zgubil. Mnogim starim pesmam ohranile so se le besede, napevi so pozabljeni. Kdor jih hoče slišati iz ust ljudstva, mora uživati njegovo popolno zaupanje, posebno pa tadaj, ko bi hotel tako pesni napisati. V teku časa je postalo ljudstvo nezaupljivo, kajti prevelikokrat se je moralo prepričati, da gospoda njegove pesni in navade zasmehuje in zaničuje. Sedaj je se vé da drugače; cela društva se trudijo, da bi zaklade stare vere, starih navad in narodnih pesni pogina rešila; toda delo je postalo zelo težavno in mnogo blaga je za vse čase zgubljenega.“

„Narodne pesni slovenske se ne dajo primerjati hrvaškimi in srbskimi, vendar so v obco bogatejše nego se navadno misli. Slovensko narodno pesni sučejo se kakor v obče vse jugoslovansko okolo bojev z največjim sovražnikom kristjanskim, s Turkom, ki je skozi stoletja tudi Slovence napadal.“ Pisatelj navaja dalje že znano razsodbo grofa Auersperga o naših narodnih pesnih ter dostavlja: „Zgodovinske podlage tedaj Slovincem ne manjka, dasi je ljudstvo v tem oziru premalo zavedno. Junaki jugoslovanskih narodnih pesni, kraljevič Marjo in kralj Matjaž, nahajajo se tudi v slovenskih pesnih.“

Razen teh je pa še mnogo zaljubljenih in drugih pesnij, katere ljudstvo še danes prepeva in so se od rodú do rodú ohranile. Pisatelj navaja nekaj takih v prav lepem prevodu ter kliče zopet Auersperga na pomoč v dokaz notranje veljave slovenskih narodnih pesnij, kateri pravi: „Ljudstvo, čegar poetični duh je v takem preobraženju rakve krov predril, inoramo pozdraviti kot vnovič pridobljeno deželo, kot prirastek moči, posebnosti in lepote na polji človeškega napredka in ljudske omike.“

Pisatelj govori dalje prav pohvalno o naših basnih in pravljicah ter nadaljuje:

„Sedaj, ko smo iz narodnih pesnij in basnij duševno notranjo vrednost slovenskega ljudstva spoznali, hočemo dragega čitatelja seznaniti tudi s slovenskim lepoumjem in njegovimi prvimi zastopniki. Omenili smo že, da se je število Slovencev pod vlado silnih Frankov vedno bolj krčilo; a tudi potem se je žalibog kmalu pokazalo, da so oni stanoví, ki so bili prvi poklicani narodno idejo v novem političnem položaji zastopati, z vso silo na to delali, da bi ljudstvo izneverili njegovi narodnosti. Od razumníštva zapuščeno, obupalo je ljudstvo samo nad seboj ter je sprejelo s ptujim jarmom tudi ptuj jezik in ptuje navade. Ta žalostni položaj trajal je do reformacije, ki je mimogredé tudi Slovence iz narodnega spanja prebudila. Trubar je postal zagovornik nove vere ter je iz Nemčije pošiljal ljudstvu knjige v domačem jeziku. Toda odtisek je bil silnejši od Trubarja in seme narodnega delovanja je vsaunilo, ne da bi bilo kali pogualo. Trubar je bil svitla prikazen — meteor — na narodnem nebu, a ko je ona zginila, propalo je ljudstvo še v večjo slovstveno temoto.“

Pisatelj naglašá dalje, da bi bili Slovenci gotovo zgubljeni, ako bi se jim ne bil rodil „prorok in učitelj“, Valentin Vodnik. Njegova izredna omika vcepila mu je zlato misel, postati buditelj in odgojitelj svojega naroda. A Vodnik je moral, ako je hotel ljudstvo podučevati, narodni jezik izkopavati izpod ptuje navlake.

„Sestavil je obširen slovar, spisal mnogo šolskih knjig, koledrov in slovníc ter osnoval leta 1797 v Ljubljani prvi časopis „Novice“. Obdeloval je uspešno pesniško polje, v obče je bil pa mnogostransko in uspešno delaven. Njegov trud je bil plodonosen, kajti ljudstvo se je prijelo njegovoga — Vodnikovega jezika, predno ga je božja previdnost poklicala s tega sveta. Vsled tega častijo in hvalijo Slovenci Vodnika kot svojega preroditelja.“

„Toda Vodnik ni bil zadovoljen s tem, da bi

ljudstvo le iz spanja prebudil, temveč skrbel je tudi za naslednike na slovenskem polju. K o p i t a r se je poprijel njegovih jezikoslovnih preiskovanj in je postal svetovno znan učenjak. P r e š i r e n sprejel je njegovo pesniško nalogo ter je postal ljubljeneč in ponos naroda. Njegova ognjevitost in strastni čuti, katere je le globoka svetovna boleš utešila, nesli so ga v soladne višave umotvornega delovanja, ne da bi mu delal jezik, takrat še precej okoren, najmanjših ovir. Nasprotno, Preširen je celo dokazal, da je mogoče v slovensčini v takih oblikah peti, kakor le v najstarejših kulturnih jezikih. On povzdiguje gloslo iz preprostega koticja, igra se s šestmerom, ureduje elegični distih, ima v oblasti oktavo in tercino, siplje sonete iz rokava, prilizuje se v gazelah, prepleta srbske speve s španskimi rimami, premaguje mero „nibelungov“ ter zakroži zopet ono preprosto narodno pesen, ki se sama poje. S kratka, Preširen je dosegel Petrarco v jezikovni milini in nježnih čutih, a prekosil ga je v globokem mišljenju. Radi tega zagotavljajo mu njegove pesni stalno slavo; postale so lastina celega slovenskega naroda in se pojejo v borni koči kmečki in v bogatih krogih. Njegovo „Pod oknom“ poje vsak Slovenec. Pisatelj podaje nato to pesnico v nemškem prevodu, isto tako „Nezakonsko mater“ in jeden sonet.

Za Preširnom omenja pisatelj tudi za leposlovje zelo zaslužnega Fr. Levstika kot moža svetovne znanosti, kateri ima v oblasti vezano in nevezano besedo v jednaki meri.

„Iz vrste najboljših lirikov ne smemo zabiti Simona Jenka, kateri je spajal v sebi ljubeczniv humor in rahločutečo turobnost z redko razumnostjo vsakdanjega življenja“, nadaljuje pisatelj. „Kaj je imel od njega slovenski narod pričakovati, svedoči najbolje njegov „Naprej“, ki budi navdušenje od jednega do drugega kota slovenske zemlje. Njegove pesni (katerih par v prevodu čitateljem podaje) so polne čutja.“

„A zoprna nezgoda odteguje Slovencem najboljšo moči v najlepši dobi njihovega delovanja, vendar nadomestujejo takoj novi talenti občutljive zgube. Na pesniškem polju nastopil je za tem Josip Stritar, ki je to polje z novimi močmi obdeloval in je v marsikakem oziru razširil in globokejšo razoral. Njegove pesni razlikujejo se od drugih po različnosti vsebine in izredni dovršenosti v obliki. Vsem njegovim umotvorom vtisnen je pečat izvirnosti in redke ličnosti; sploh so njegovi poskusi v različnih slovenskih oddelkih izvrstni.“ Kot vzgled navaja Singer v dovršenem prevodu jedno Stritarjevo pesnico.

O našem rojaku Gregorčiču piše pisatelj tako-le: „Pesnik, kateri je že pri svojem prvem nastopu pokazal toliko zrelost bistrega uma, tako globokomišljenost in dovršenost pesniških oblik, kakoršne imamo priliko občudovati le pri najboljših umotvorih največjih mojstrov, je Simon Gregorčič. Dasi se križajo zadnje naše razburjene dobe vsestransko, vendar mora biti blaženje človeka in po njem človeške družbe glavni smoter civilizacije. Poezija mora biti svečenica onih vzvišenih mislij, katere uničujejo nagone nižje vrste ter nas bližajo dosegu odkrito—srčne, vse narode obsegajoče ljubezni. In kaj nas bliža temu smotru najbolj? Odločno in delavno čuvstvo za dolžnost, ki podrejuje osebnosti in prospehe zahtevam domovinske ljubezni in zadajo zopet poveljem vesoljnega človeškega namena. Pravica do vseh, djanska ljubezen tudi do onih, ki niso v krogu naših koristij, je vzvišeno geslo našega časa, ki je v Slovencih častno zastopano po Simonu Gregorčiču. Pesnikovo srce je svetišče prave človeške ljubezni, katero sanja krasne sanje, da je Bog prokletstvo od sveta odvzel ter angelje razposlal, da bi greh in skrb s sveta prepodili in povsod cvetlice prave sreče razsipali. Človeštvo je prerajeno, svet je postal zopet paradiz, tako krasen“ (sledijo v nemškem prevodu zadnje kitice pesni „Sveta odkletev.“)

„Tu smo navedli le prve slovenske pesništva; preveč bi zašli, ko bi hoteli čitateljem označiti tudi izvrstne romanopisce: Jurčiča, Kodra, Krsnika, Mencigerja itd., katerih dela so že davno duševna vlast naroda; pa že ta površni načrt kaže, v kako kratkem času se je povzdignil slovenski narod po lastni moči do prave pravnosti.“

Prihodnjč o našem političnem položaji.

Dopisi.

V Gorici, 28. dec. — Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici imelo je prešlo nedeljo, 23. t. m., predavanje z domačo zabavo, katero so bili počastili s svojo navzočnostjo mnogi čitalničarji in odlični goriški narodnjaki, med njimi dr. M. Tonkli pa mejni grof Anton Obizzi. Društveniki so se bili zbrali v lepem številu s svojimi družinami; pevci, podpirani od nekaterih prijateljev društva, so prav čvrsto ppevali razne slovenske pesmi. G. podpredsednik govoril je o božičnih jaslicah in njih napravi, o naukih, katere podaje v jaslicah ležeče dete svojim častilcem, in o čutih, katere bi moralo vzbujati v srcih društvenikov, ki siavijo sveto rojstvo. G. predsednik nazdra-

vil je društvniku in podpiratelju dr. J. Tonkliju zaradi cesarskega odlikovanja, društvnikom pa je voščil srečne in vesele praznike, da kar so se zbrali društvniki in gostje razšli, veseli lepega večera in z nado, da se bodo primerni podučni in zabavni govori s petjem nadaljevali tudi v novem letu pod novim odborom, ki se izvoli prihodnjo nedeljo.

Občni zbor slov. bralnega in podpornega društva v Gorici bo prihodnjo nedeljo, 30. t. m., ob 2 urah popoldne v društvenih prostorih na Travniku, h. št. 16, z naslednjimi davnimi redom: letno poročilo odboro; računski sklep za leto 1883; proračun za leto 1884; predlog za imenovanje častnih udov; volitev novega odbora; posamezni predlogi. Pred občnim zborom ob 1¹/₂ se bodo dražili društveni časopisi. Dotičnemu vabilu k občnemu zboru pridjano je kratko poročilo o društvnem in odborovem delovanju v preteklem letu, pregled društvnikov, katerih šteje društvo 303, in račun za t. 1883.

Iz zadnjega smo posneli, da je imelo društvo v minulem letu sledeče dohodke: ostanek gotovine 30. nov. 1882. 454 gld. 49 kr., mesečina društvnikov 1007 gl. 20 kr., vstopnina in knjižice 95 gl. 70 kr., za prodane časopise 32 gl. 28 kr., čisti dohodki veselice in zabav 41 gl. 19 kr., darovi 79 gl., obresti od glavnice 30 gl. 29 kr., vkup 1740 gl. 15 kr. Stroški so se razdelili tako le: podpora bolnim udom 237 gl., zdravniku 124 gl. 82 kr., zdravila 98 gl. 8 kr.; stanovanje, postrežba, svečava itd. 136 gl. 84 kr.; pisarna in poštnina 10 gl. 90 kr., tiskovine in vezanje knjižic 30 gl. 6 kr.; časniki, knjige, muzikalije 44 gl. 60 kr.; razni stroški 49 gl. 22 kr., ostanek gotovine 30. nov. 1883. 1008 gl. 63 kr. Društveno premoženje, obstoječe v ostanu gotovine, polihstvu in tirjavah 30. nov. 1883., znaša vkup 1369 gl. 79 kr.

V dveh letih svojega obstanka (in še teh ne celih, kajti društvo se je ustanovilo začetkom marca 1882.) je podporno društvo prav lepo napredovalo. Želimo mu, da bi se tudi naprej krepko razvijalo in da bi svojo nalogo na vsako stran dobro izpolnivalo. Društvenike vabimo, naj se v obilnem številu udeležijo občnega zbora, da bodo slišali odborovo poročilo, da se bodo posvetovali o računih in proračunu in da izvolijo zopet odbor, ki bo skrbel za društveno korist.

S Tolminskega, 25. nov. — Z velikim veseljem brali smo v zadnji „Soči“, da je naš rojak, dr. Jožef Tonkli, dobil visoko odlikovanje od Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja. Da bi se borile za sveto narodno stvar odlikoval, je prav redka prikazen; zato smo toliko bolj ponosni na to nenavadno odlikovanje. S podeljenim redom združeno je, kakor si pisala, draga „Soča“, dedno viteštvo. Tega smo na Tolminskem vesel. Dr. Tonkli se je do zdaj res težko bojeval za narodno stvar, kajti bil je neupogljiv proti nasprotniku, a proti zmaganu pozabil je vso nasprotnost ter mu je bil dober, kakor bi si ne bila nikoli nasprotovala. Zdaj, ko je v resnici vitez, moral bo, ako je mogoče, še bolj viteško postopati, moral bo neupogljiv ostati: v tirjanju naših pravic in neizprosljiv gledé narodnih načel. V boji za narod pridobil si je čast in priznanje; v boji za narod naj si oboje ohrani. Ne moremo si misliti, da bi mu radi odlikovanja jeziki postal težji, ali da bi radi viteštva imel več usmiljenja z nasprotnikom, ko s trepečim svojim rodom. Kakoršni ste bili do zdaj, g. poslanec, v delovanju za narod, taki ostanite dalje in slavili Vas bomo po imenu in po resnici — viteza.

Veliko zadostenje je imenovano odlikovanje g. poslancu in nam, njegovim pristašem na političnem polju. Celo pri zadnjih volitvah so se nekateri bali zamere pri vladi, ako bi poudarjali s Tonklijem narodni program in delali za narodne kandidate. Zdaj lahko speznajo, da sam presvetli cesar odobruje politiko dr. Tonklij, katerega je imenoval tudi namestnika deželnega glavarja goriškega. Mož, katerega načel in političnega delovanja vlada ne odobruje, ne dobiva najvišjega odlikovanja. Narodna naša politika vjema se tedaj popolnoma z ustavo, ki določuje enake pravice vsem narodom, s cesarjevimi besedami, da naj se napravi mir med narodi, z obetanjem visokega ministerstva, da izvede enakopravnost, ki je izrečena v državnih osnovnih postavah. Tako soglasje najvažnejših faktorjev mora vzbuditi za narodno politiko tudi tiste bojazljivce in koristolovce, ki se povsod izgovarjajo z višjo voljo. Tu imajo najvišjo voljo, to je: najvišje priznanje, katerega ne morejo tajiti. Ako je iskrica postenja v njih, morajo se okleniti narodnega programa, morajo podati roko — spravi in sprizajnenju.

Iz Brd, 23. decembra. Neka groza pretrese človeka, ko vidi, kako krepkemu mladenču nepričakovano naglo luč življenja ugasne, ter srčno pomiluje to mlado žrtvo smrtne kose. Enako občno pomilovanje prouzročila je smrt ranjkega g. župnika Ignacija Fabianija v našem Šlovcencu, kteremu v podkožen tor na vratu vsled zanemarjenosti in mrzrote krv ostrupil ter splošno unetje napravil in mlado življenje preneglo požgal.

Pogreb njegov, ki je bil 13. t. m., privabil je

silno množico ljudstva od blizu in daleč v Šlovcenc. Tudi duhovščine je bilo primeroma obilno število, 16 gospodov, med njimi preč. gospod dekan ločniški, ki je vodil spreved in žalostno opravilo in je z lepim govorom v cerkvi povišal tužno slovesnost. Cerkev, sicer preprostorna, bila je ta dan natlačena. Pred župniško hišo zapeli so ranjcemu pevci iz Kojškega pod vodstvom nadarjenega mladenca Cirila Metoda K. Spreved je šel po daljsem ovinku v cerkev, da se je lepše razvrstil; spremljala ga je tudi godba kojščanska s tužnimi glasovi. Med lepimi venci, kateri so kinčali „leseno hišico“, odlikoval se je venec na križi, izdelan iz Šambordovih vencev. Na grobu so zopet zapeli kojščanski pevci prav gniljivo. Hvala njim in vsem, ki so pripomogli, da se je ta pogreb za naše kraje nenavadno lepo izvršil!

Z dežele na Primorskem, dne 20. dec. (Go-

spodu „antececilijancu“ v „Edinosti“ št. 101.) Kakšna logika pa je to, —g. „antececilijancu“, da ste na prvo mesto postavili odgovor za d u j i m v r s t i c a m m o j e g a o d g o v o r a? Več koristi našemu narodu jeden novo izurjeni pevski zbor, nego vsi citati nemških pisateljev, katere ste tako slastno prepisali.

Kaj ne, da je laže prepisovati par vrstic iz nemških knjig, nego se truditi s podučevanjem cecilijanskega petja? To tirja veliko žrtvovanje, obilnega truda, kar vam ne diši, — zato tudi ne cecilijansko petje! Kdo ne vé, da cecilijansko petje tirja večjo izurjenost pevcev? zato pa je mnogo orgljavcev proti njemu, ker se jim zdi lepše in laže, da s pevci v kratkih poskušnjah zgotové jedno starih pesni, mesto da bi se s cecilijansko trudili več dnij! Za tem grmom tiči zajec. Kar so spoznali za dobro, času primerno slovenski veljaki na Kranjskem in Goriškem, kjer se „združenimi močmi“ deluje v povzdigo jedno pravega cerkvenega petja, sem prepričan, da ne uniči ni ta, ni oni orgljavec „antececilijancu“.

Kdo pa je kaj pisal zoper cerkvenega skladatelja, slavnega Riharja? Kdo krati njegovo slavo? Riharju je in bode hvalečen slovenski narod za njegove skladbe. On nam je odprl pot v boljšo bodočnost. Kaj mislite g. „antececilijancu“, ali bi slavni Rihar zdaj, ako bi ga nam ne bila smrtna kosa prezagodaj pokosila, trobil z Vami v „antececilijanski“ rog? — On je dobro poznal potrebe našega naroda in njega stopinjo; zato je tej primerno ustvarjal svojo umetnost. Od iste dobe pa je tudi slovenski narod napredoval, postal je popolnoma kos Riharjevim skladbam; a zdaj hoče še napredovati in zmogel je za to. Morete li temu oporekati? Bodočnost bo dobra priča!

Poskusite, potrudite se podučevati cecilijansko petje; stopite v veliko družbo slovenskih podpirateljev cecilijanskega petja, pa bodele narodu več koristili, kakor če spisete „celo knjigo“ (!) svojih „antececilijanskih“ načel!

Še nekaj logičnega! 1.) Kako morete pisati, da se jaz motim, če mislim, da ste zoper cecilijansko petje, ako uže Vaš podpis „antececilijancu“ to naravnost potrjuje in ako v predzadnjem stavku pravite, da je Vaših proticecilijanskih načel za „celo knjigo“? Da ste moje besede o duhu cecilij. petja po svoje obrnili ter s tem v logiko dregnili, vam ta ne bo vedela hvale.

2.) V prvem dopisu ste trdili, da učitelji neorgljavci ne morejo tudi v ljudski šoli gledé petja tako delovati, kakor drugi; a v drugem dopisu pisete: „Da so gosli za pouk v ljudski šoli res boljše od glasovira, istina je, katere tudi jaz ne zanikujem“. Prav je, ko pravite koncem dopisa, da naj zadostuje, ker v tretjem dopisu bi zvali še čemu pritruditi, kar ste do zdaj zamakali.

3.) Kako morete vprašati „v vsej pomiznosti“ (ali ošabnosti, kakor vam drago), da bi vam povedal, kateri „mlajši“ učitelj je več storil v prosep slovenskega petja, kakor naštetih „starejši“ učitelji? Starejši učitelji so svoje že storili ter delom še delujejo, a mlajši so še le pričeli kazati uspeh svojega pričetelega delovanja. (Pogledjte jedno zadnjih št. „Edinosti“!) Bodočnost še le pokaže njih uspeh, kateri, kakor upam, ne bo zaostajal za onim starejših gospodov. Kako se more v par letih toliko storiti, kakor v dobi celega življenja?

G. „antececilijancu“, kedar želite, pridite k meni in videli bode „Sočnega“ „referenta“ poučujočega se svojimi gosli neizvežbane (zdaj so že precej!), kmečke pevce in pekinje ne le Försterjevo „Glej o grešnik“, ampak še mnogo težje cerkvene in posvetne pesni. Za moje bivališče pa vam pové slavno uredništvo „Soče“.

Takrat pa vam povem, če želite, še marsikaj „logičnega“ o Vaših dopisih! Do tedaj, ali dokler ne zagleda belega dne „cela knjiga“ (!) Vaših „antececilijanskih“ načel, pa — z Bogom!

a—b.

Iz Barke pri Divači, 20. dec. Prvi dan t. m. je prišel k nam č. g. duhovnik Janez Kravanja, ki je bil 13 let na Sv. Gori pri Gorici. Čakali smo ga zbrani občinarji z velikim veseljem posebno zato,

ker smo vedeli, da pride ž njim č. g. Janez Rekar, kaplan iz Lokve, kateri je prvi pri nas kaplanoval in dosti dobrega med naše občinarje zasadil bodisi v slovniči, pisavi, živinoreji, sadjereji, vinoreji itd. Bog ga živi in mu daj zdravlje in dolgo življenje, nepozabljenemu gospodu.

Ob 5. uri popoldne nas pozdravita omenjena gospoda in se oglašijo naši mili zvonovi in pokanje topičev. Tudi naša mladina ni zaostala; zapalila je kres na gornadi. Potem ogledata omenjena gospoda pred 18 leti novo zidano lepo kaplanijo, katera se je novemu dušnemu pastirju dopadla, v kateri zdaj prebiva. Nadalje ogledamo našo majhno, okinčano cerkvico in njeno opravo. Potem gremo k večerji, katero je napravil g. Tone Čeper, in se tam veselimo z našim zdravim vincom. Dosti smo govorili o krivih prerokih, ki so kriva pisma na Sv. Goro pisali zaper nas in nas hudo črnili. Takina grdim krivim pisacem, ki krive priimke podpisujejo, namreč: Matežek, Slavoj, Vigarđi, Matičik, svetujemo to le: vrzite vaše hudobno pero pod mizo in primite za metlo ter pometajte pred svojim pragom, potem bo boljše za vas. Za danes toliko; ako bo treba, prihodnjič kaj več.

Iz Ljubljane, 24. dec. Od mene, gospod urednik, uže dolgo niste dobili nobenega glasu. Ne, kakor da bi ne imel kaj pisati, tega ne, ali bilo je malo vselega. Z večine je vse, kar se pri nas godi po zadnjem zasedanju dež. zbora, čemeru in do konca žalostno. Glasovanje za nesrečne „Judežve groše“ je pri nas napravilo razpor, kakeršnega se ni bilo, odkar se je Slovenec jel zavedati. Zrak, kateri dišemo, je otrovan in politična morala propada. Lehkomišelnost, prevrtljivost, samopašnost so vzplavale na vih, koristolovje in kruhoborstvo je zdaj v najlepšem cvetu. Veliko odgovornost so si naprtili gospodje, ki so se bahali s svojo „prožnostjo“, ter so nam ustvarili stanje, ki je nezno. Jaz poznam Ljubljano prav dobro in, lahko rečem, deželo tudi, a odprto Vam povem, da take ne pomnim. Povedati mi je vender, da razumniki v mestu in po deželi z malimi izjemami ostro obsojujejo tiste, ki so to zakrivali. „Soča“, ti si le z glavo zmajevala, kaj pa poredko bratje na Štajarskem in Koroškem, katerim je uže itak trdi boj za narodnost s tem glasovanjem znatno otegočen.

Socijalno življenje je pri nas zdaj popolnoma razoroženo. Zastonj iščeš po Ljubljani zvečer domoljubne družbe. V čitalnici je vse mrtvo, mrtvo v bralnici, mrtvo v igralnici, tiho v gostilnici; ako slučajno kdo zabloudi v te prostore, gleda, da čim prej zopet odnese pete. Literarno zabavni „four fix“ se je razpršil o prvem poskusu oživiti ga z nova. A kar je naj žalostnejše, kažjo se nasledki tega razpora uže tudi na literarnem polju, in strah nas je, da bode pri tem trpel tudi naš leposlojni list. Še mnogo tega bi imel na sreči, pa nečem dalje, moral bi zbadati v naše meso, saj naše je menda vender še, če tudi divje.

Dubica v Bosni, 12. decembra. (Konec.) Za sadje je posebno dobra dežela; pa kakor je vsaka reč zanemarjena, tako tudi sadjereja. Po dubičkem polju ni nič sadja, le po brdih ga je po malem, največ češp. Turki nič ne glešajo; tretjinarji (ki plačujejo tretjino pridelkov gospodarju) pa pravijo: saj ni naša zemlja, zakaj bomo sadili. Češp je silno veliko po nekterih brdih in prav bogato rodijo. Narveč jih za žganje skuhajo, ktereга neznano veliko popijejo. Suhe se drago prodajajo, ker so posebno na dobrem glasu v kupčiji. V jeseni so se prodajale po 25 kr. oka, sedaj jih ni več dobiti. Jabeika in hruške so bile v jeseni prav skope, kakor pravi Bosanec, t. j. malo jih je bilo; pridna hruška 1 kr.; sedaj so jabelka po 10, 12 kr. oka; orehov 10 za 1 kr. Divjega sadnega drevja je polno po šumih in plotéh. Ako bi to pocepili, imeli bi toliko sadja, da bi ga lahko ven z dežele prodajali. Tudi za vina so nektera brda posebno prijetna in za vinograde; ona škodljiva rija, ki po nekterih krajih rada vzame dobro kapljico, tukaj ne škoduje, ker je svet na zraku; toplo pa je tudi za zgodnja vina.

Kakor vidite, je tukaj zemlja dobra, in bi raslo, ako bi glešali, vse vrste blago. Ako bi ljudje znali, potem bi imeli vsega dosti in bi ne bilo treba tako drago kupovati. Zato je treba, da pridejo naselniki v Bosno, da se po njih zgledu navadijo tukajšnji ljudje boljšega gospodarstva in reda; treba je Slovencev, ki so prebrisani in znajo bolje vsake stroke gospodarstva in so bolj pridni, ko tukajšnji Bošnjaci.

Obrtniki so tukaj dragi in še ti so slabi in le za silo. Letos je bilo prav težko dobiti tesarje, ker vedno gradijo nove in lepše kuče (hiše). Plačevali so jih po 130 do 140 kr. Manjka kovača in enega opekarja, da bi žgal opeko, ktero morajo iz Siseka dovažati.

Naj še povem, da zemlje je vedno dosti na prodaj. Turčini jo vedno ponujajo; blizu Dubice je dražja, nego po stranah. Velja pa avstrijski oral 50 do 60 gl., dobi se tudi po 10 gl. oral, se vé da bolj v stran in v brdu. Naš g. misijonar ima še dosti različne zemlje za prodaj, kakoršno si kdo izbere. Naselnik iz Vipavskega si je kupil v brdu 1/2 ure od

Dubice in se hvali, da je prav prijeten kraj. Ni dolgo, kar je sem došel, pa ne miruje, čeravno je zima, da trebi in gradi. Spomladi si hoče tate saditi in poskušati razna semena, ki jih je sem prip ljal. Ako se bo trta dobro obnašala, gotovo privabi še ktere Vipavce v deželo. Vipavcem burja zemljo odnaša, tukaj je ne more, ker je je dosti.

Navadni živež tukaj v Dubici ni drag. Koruza velja oka po 6—7 kr., moka po 8—9 kr. Pšenica 10 kr. oka; meso goveje 36 kr., vino novo 24—30, žganje (slivovec) 40 kr. Na spomlad bo blago dražje. — Tukaj v Dubici je vsako nedeljo trg ali somenj za vse stvari. Česar nimajo dosti Bošnjaki, prinesejo pa Hrvatje z avstrijske strani. Kadar bo tukaj vse tako naseljeno in obdelano, kakor tam, bodo morali Hrvati doma obdržati svoj krompir in debelo kolerado. Letina je bila letos tukaj le srednja zaradi hude suše.

Narbolje jezi tukajšnje kmete, ker morajo še sedaj turčini tretjino odrajtovati. Nekteri mislijo, da jim turčini zastonj prepustijo zemljo; zato so prav radi, ako pride kaj Slovencev sem. Navadno pravijo: „Le veliko naj pride naših ljudi, da laže Turka od tismemo.“ Ker se ni pravega reda, tudi desetina še ni odpravljena. Jesen je bila letos lepa, suha; zato so turčini tudi veliko nasejali prerokujoč, da bode drugo leto dobra letina.

Mraz bil je tukaj nekaj dni precej hud, tako da je zemlja zmrznila; snega je padlo prav malo do 2 prsta, ktereга gorko solnce hitro prežene. Sedaj voščim rojakom Slovincem vesele praznike in veselo novo leto. Z Bogom!

B.

Politični pregled.

O notranji politiki nimamo danes posebnega poročati; vsled praznikov mirovala je tudi politika, vsaj na zunaj. Zanimivo je videti, kako se dunajski levičarji srdé, ker je grof Taaffe še zmiraj na krmilu in je pri vsem tem cena avstrijske rente (državnega posojila) večja in stalnejša nego kedaj poprej.

V hrvaškem deželnem zboru so nastali hudi prepiri, ki niso posneme vredni, ker so zoper vsako parlamentarno navado. Starčević in drugi so v prvih sejah zoper predsednika Krešćića — poštenjaka — hudo zabavljali. Člani narodne stranke so radi tega sklenili, da se kaznita poslanca Starčević in Pilepić s tem, da se za osem sej iz sabora izključita, kar je pouzročilo, da je poslanec Starčević še huje razsajal in ropotal. To je pa posredno ali neposredno pouzročilo, da je sedaj v hrvaškem saboru pet strank: tri že zadnjič imenovane, potem še srbska in stranka poslancev iz Krajine. Vse to se vrši v veselje Madjarov in žalost drugih Slovanov, ki spoznavajo, da je medsobna nejeđinost najhujša sovražnica Jugoslovanov. Člani narodne stranke so odobrili program, po katerem se bodo neomahljivo držali pogodbe z Madjari ter v tem oziru vlado podpirali. — Grof Khuen se je baje že posvetoval po posrednikih z Rauchom, kako bi se dala oživiti zloglasna unijonska stranka, pa menda ne bo kruha iz te moke.

Ogerski minister za deželno brambo Raday, je umrl.

V Srbiji vladata še zmiraj groza in strah. Sedaj se vlada že huduje nad Bulgarijo, ker noče pregnati srbskih beguncev izza svojih mej. Kralj Milan ostane radi političnih homatij v Belemgradu proti navadi in namerava oditi v Niš z družino še le na spomlad. Znak položaja.

V petek je počila v San Stefanu pri Benedkah petarda; sodišče v Bologni je izmed pet zatožencev, ki so kričali „evviva Oberdank itd.“, oprostilo dva, tri pa obsodilo na šestmesečni zapor in 50 lir globe.

Nemški cesarjevič vrnil se je 23. t. m. iz Rima v Berlin. Z laškim kraljem pošiljala sta si po odhodu jako prijazne besede po telegrafnem potu.

Francoska je vender pričela boj s Kitajci; Francozi zasedli so že trdnjavo Sontaj, katero so kitajski privrženci skoro brez boja zapustili. Vendar nočejo ljudje še sedaj resno misliti na vojsko med Francijo in Kitajci. Zadnji so hoteli le vedeti, koliko resnobe je v francoskem pretenji, ter se doseže po angleškem posredovanju najbrže sporazumljenje med nasprotniki.

Zadnje novice pripovedujejo, da napreduje krivi prerok — Madi — v Egiptu zmagonosno

ter da se zmiraj bliže pomika večjim egiptovskim mestom.

Domače stvari.

Deveti izkaz radodarnih doneskov za zastavo „Slovenskemu bralnemu in podpornemu društvu v Gorici“. G. Medvešek, učitelj v Bazovici, 1 gl.; č. g. J. Bajec, vikar, 1 gl. 60 kr.; č. g. J. Kragelj, dekan, 2 gl.; g. M. Koršić 1 gl.; g. F. Keršovani 1 gl.; g. A. Gregorič 2 gl.; A. Š. 40 kr. Vkup 9 gl. V prejšnjem izkazu se je pri soštevanji vrnila pomota za 1 gl. preveč. (Glej 30. št. „Soča“.) Torej je z današnjim izkazom vsega skupaj 260 gl. 10 kr. Ta znesek je naložen ločen od društvenega kapitala v goriškej hranilnici (Monte di Pietà). Gospodje društveniki, ki so kasneje vstopili v naše društvo, so prošni lepo, naj bi blagovoljno za zastavo po mogočnosti darovali. Just Vuga, gospodarnik.

Občni zbor slov. bralnega in podpornega društva naznanjen je v dopisu iz Gorice.

O dr. Tonklijevem odlikovanju došlo je toliko izrazov živega veselja iz cele dežele, da nam je nemogoče posebe jih naštet. Sučejo se večinoma v onih mislih, ktere izraža današnji dopis s Tolminskega. Lepo je videti, da je narod koj zapoznal pomen odlikovanja, ki prihaja z najvišjega mesta. Umevno je pa tudi in dokaz politične previdnosti, narekovane po tujih skušnjah, da častilci izražajo željo, naj bi odlikovancu njegova preteklost služila kot vodilo v prihodnosti. Nimamo povoda dvomiti o značajnosti g. odlikovanca, temveč prepričani smo, da visoko odlikovanje mu ohrani pogum in vztrajnost v sveti službi, s katero zvesto služi mili domovini slovenski. V tem prepričanju kličemo g. odlikovancu: na mnoga leta; poslavljeno ime naj Vam nosijo pozni rodovi!

Odbor političnega društva „Sloga“ bo imel prihodnji četrtek sejo, v kateri določijo poročilo, dan in dnevi red za letošnji občni zbor. Poročilo dá se tudi tiskati in se razdeli med društvenike, ker odbor je zvedel, da s tem bi bilo mnogim društvomkom ustreženo.

Zastavljavnica in ž njo združena hranilnica ustanovljena po grofu Thurnu v Gorici izdala je sklep računa za leto 1882. Skupnega čistega dobička imela je tisto leto 13. 479 gl. 99 kr. V zmislu ustanovnega pisma pripadla je petina čistega dobička z 2696 gl. ustanovni glavnici. Ostalega dobička se je nakazalo ubogim 4000 gl., rezervnemu zalogu za morebitne zgube pa 6783 gl. 99 kr. Ustanovna glavnica znašala je koncem l. 1882 80. 293 gl. 47 1/2 kr., čisto premoženje torej 121. 217 gl. 85 1/2 kr.

Otroški vrt imel je o Božiči navadne počitnice, a danes je zopet zbral svoje male v prijazne prostore. Raznesla se je vest, da v otroški vrt se ne jemljejo več otroci, ker jih je že dovolj vpisanih. Zadnje je sicer res, a otroci se še vedno sprejemajo, ker uže tako navadno kdo manjka. Ko sedaj vrt ne bo zadostoval, odprejo rodoljubi pa drug; z zaruženimi močmi posreči se jim tudi to.

Simon Gregorič, naš pesnik, znan je pri naših slovanskih bratih, kakor doma. J. Kouble priobčil je v „Kvėtih“ prav lep članek: „Slovensky básnik Simon Gregorič“, v katerem opisuje prve naše pesnike, a osobito S. G. Na kratko opisuje njegovo življenje ter ocenjuje njegove „Poezije“. Spisu je pridružena tudi prav dobro narejena podoba, katero je po fotografiji risal J. Potočka. V. Pakosta priobčil je v „Kvėtih“ v češkem prevodu pesen „V pepelnici noči“; J. Hudec pa v listu „Slovensky Sbornik“ pesni „Pozabljenim“ in „Oljka“. Slovenci smemo biti ponosni na moža, ki dela častno naše ime med slovanskimi brati.

Jožef Pagliaruzzi, c. k. sodnijski praktikant, imenovan je od c. k. deželne nadsodnije v Trstu brezplačen avskultant za okoliš omenjene nadsodnije. Živio!

Za spomenik Kociančičev daroval je Jožef Mašera, vikar v St. Mavru, 2 gl. Vsega vkup nabrali smo v ta namen 273 gl. Za Pirčev spomenik dal je Franc Povše, vodja deželne kmetijske šole in deželni poslanec, 1 gl. Do zdaj nabrani znesek šteje 11 gl.

Zgubila je v dan sv. Štefana neka uboga kuharica svoj edini kinč, srebrno uro z zlato veržico, za kosarno. Kdor je zgubljene reči našel, prosi se, da jih prinese na c. k. okrajno glavarstvo v oddelku za javno varnost, kjer dobi lepe obresti.

Nesreča prigodila se je sv. Štefana večer na Travniku ne daleč od tobakarne. Neki voznik drvil je s parom konj čez Travnik, kakor da bi za ujim gorelo, a svetilnic ob vozu ni imel pričganih. Na omenjenem mestu stala sta dva vojaka in se pogovarjala. Voznik zažene konje tako blizu vojakov, da dobi enega pod konje, ki prestrašen močno zaupije. Tovarš potegne ga hitro izpod voza in zavreči večjo nesrečo. Dva višja vojaka bila sta koj zraven in sta od-

peljala voznička in konja na policijo, kjer so vse zapisali. Ali bodo naši voznički še vedno dirjali po mestu, kakor bi bili na prostem, in na večer celo rez luči?

Knjigarju Seitzu pomazali so najbrže njegovi politični prijatelji zid s črnolom, ker se jim je bojda dozdevalo, da preveč časti Slovence s tem, da razkazuje na oknih svoje štacune tudi slovenske knjige. Če Italijanom ni prav, da pri njih kupujemo, osnujemo si pa lastno knjigarno; potem bote imeli.

Neki goriški knjigar postavil je molitveno knjigo, ki stane v Ljubljani 1 gl. 70 kr., na 2 gl. 40 kr. rekoč, da toliko iznaša poštnina za knjigo. Ako nam bodo knjigarji tako stregli, najmemo si v Gorici slovenskega agenta, ki nam bo knjige naročeval iz Ljubljane. Potem se oni knjigar spametuje, ki razume knjigotrštvo tako dobro.

Umrla je v noči od 27. do 28. t. m. na porodu gospa Marija Fabijanijeva, rojena Pečenkova, v Gorici v 25. letu starosti. Ranjka bila je blagega srca, a telesno nekoliko šibka; lani prebolela je hudo bolezen in letos se je bila prav dobro zboljšala. Soprog, poštni uradnik, žaluje po dragi družici, a sin Vladimir svoje matere ni poznal, ker šteje se le okolo leta. Najhujši udarec je za roditelja, znanega vinskega trgovca, ki je lani zgubil sina duhovna, letos pa ljubob hčer. Znanci in prijatelji izražajo ostalim sorodnikom najgloblje sočutje. Pogreb bo v nedeljo, 30. t. m., ob 2 urah popoldne; sprevoz pojde iz očetove hiše v ulici Via Giardino, h. št. 8. Naj biaga ranjca v miru počiva.

Zlato svetinjo dobil je g. J. Bollé, vodja tukajšnjega sviloprejnega poskuševališča, za učne pripomočke in spise o sviloprejstvu, katere je bil poslal preteklo poletje na mednarodno razstavo gospodarskih živalij v Hamburg. Prav je, da postane Gorica znana, ne le po milem podnebj, ampak tudi po delavnih in razumnih svojih prebivalcih. Na zdar!

V Mirnu bo jutre, 29. t. m., volitev novega župana; pozneje bodo imeli kratek misijon v ponovljenju lanskega.

Solkansko županstvo je zapovedalo, da ob nedeljah in praznikih ne sme biti ob času predpoldanske in popoldanske službe božje noben Solkanec v krčmi. Taka zapoved bi bila koristna in potrebna tudi drugod, kjer se onečeščujejo dnevi Gospodovi. Župani, vzgled Vam je dan, posnemajte ga; božja čast Vam prinese spoštovanje.

Boiška župnijska cerkev ni dobila vijoličastega mašnega plašča od bratovščine vednega češčenja v dar, kakor smo pisali v št. 50., ampak plačala je zanj po izjavi vodstva omenjene bratovščine 39 gl.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu imelo je 26. t. m. predpoludne svoj letni občni zbor. Predsednik g. Ivan Nabergoj, deželni in državni poslanec, odprl je zborovanje s primernim nagovorom. Tajnik in blagajnik poročala sta o delovanju društva in njegovem denarnem stanju. Proti odloku mestnega starešinstva tržaškega, ki je odbilo prošnjo 1429 slovenskih očetov tržaških za vpeljavo slovenske ljudske šole v Trstu, sklenil se je priziv na najvišje državno sodišče. Občni zbor izrekel je enoglasno društvenemu predsedniku svoje priznanje in zahvalo za njegovo možgato postopanje v mestnem zboru v zadevi te prošnje. Sklenila se je prošnja do visokega ministerstva poljedelstva, naj bi zapovedalo kmetijski družbi tržaški, ki dobiva podporo iz državnega zaklada, da bi izdajala svoja poročila in navode tudi v slovenskem jeziku, ker so možje, katerim je kmetijski poduk namenjen, večinoma Slovenci. Sprejel se je predlog, da obrne društvo svoje delovanje posebno na tržaško mesto in okolico ter zapuščeno Istro, ker na Goriškem deluje že tako drugo politično društvo. Državnemu zboru odpošlje se peticija za izvedenje jezične enakopravnosti v šolah in uradih v Istri. Za naslednje leto bil je izvoljen predsednik g. Ivan Nabergoj. Z odobrovo volitvijo končano je bilo zborovanje.

„Slovan“ bo ime novemu političnemu listu, ki bo izhajal od novega leta naprej v Ljubljani vsak teden enkrat. Razlikoval se bo od dosedanjih slovenskih listov v tem, da bo razpravljaj razen slovenskih tudi druge slovanske zadeve, da bo podučeval Slovence o tem, kar se godi po čiruem slovanskem svetu v političnem, gospodarskem, znanstvenem, umetniškem in družbinem oziru. S takim postopanjem namerava „Slovan“ buditi in krepiti duševno vzajemnost slovenskega naroda z drugimi slovanskimi rodovi in kazati mu, v čem se ima učiti od svojih bratov, ki živé po širokem svetu. Listu bo cena 4 gl. na leto; izdajatelj in lastnik bo mu Ivan Hribar.

„Narodna biblioteka“, ki izhaja pri tiskarji J. Krajci v Novem mestu, pomnožila se je zopet za dva snopiča. Šesti snopič obsega Kranjske Čbelice pete bukvice, sedmi pa povest: Krvna osveta, katero je prosto predelal Fr. Mirovčkov. Ker stane snopič le 15 kr. in se knjižice prodajajo v vseh knjigarnah

po Slovenskem, priskrbi si lahko vsakdo našo „Narodno biblioteko.“

„Tribüne“ zove se dunajski list, ki izhaja vsak dan dvakrat in stane na leto 24 gl. Kdor hoče brati obširen političen list, ki je pravičen vsem narodnostim, ki posebno tudi slovenske razmere dobro pozna in stvarno opisuje, naj si ga naroči.

Vabilo. Ko sem pisal po „Soči“ obznanjeno troglasno mašo v spomin prvega shoda prijateljev cerkvenega petja na Sv. Gori v dan 17. maja 1882. l., ni bil moj namen si s tem iskati dobička, ker znano mi je, da si slovenski pisatelji ne zaslužijo za papir, a slovenski skladatelji niti za črnilo, katero porabijo za svoje pisarije. Pravi namen moj je bil, podati našim cerkvenim pevskim zborom lahko, vsaki še tako pičli pevski moči pristopno mašo, (ki je tako postavljena, da se dá, preložena v F ton, tudi peti v moškem zboru), ki bi zraven tega spomin budila na velevažni, pomenljivi svetogorski shod, ki je dal povod ustanovitvi našega prepotrebnege cecilijanskega društva.

Nadjal sem se toraj, da dohim vsaj toliko gg. naročnikov, da mi ne bode treba globoko seči v lastni žep, ko bi mašo izdal, — a varal sem se! Naročnikov imam do danes celih šest. Da pri takih okoliščinah maše izdati ne morem, je očitno.

Sklenil pa sem, predno mašo v druge namene porabim, vabilo obnoviti in mašo vendar izdati, ako se za njo do konca januarja 1884. vsaj še 14 gospodov oglasi. Tiskovni stroški se mi tudi pri 20tih naročnikih gotovo ne povrnejo, a v prospehcerkvene glasbe pripravljen sem pokriti primanjkljaj iz pičlih svojih učiteljskih dohodov.

Ker bode maša litografirana in ne tiskana, kakor sem s početka nameraval, se jej cena jako zniža. Iztisek partiture bo stal 50, a po pošti poslan 54 kr. Prosim vse one gospode, ki mislijo mašo naročiti, naj blagovolijo naznaniti mi svoje ime in stanovanje do konca januarja 1884. l. po listnici.

Danilo Fajgelj, učitelj v Tolminu.

PTUJSKA ČITALNICA

oddaje s. 1. majem 1884. leta v svojih prostorih „Narodnem domu“

restavracijo s kavarno

v najem.

Podrobni pogoji zvedó se pri čitalniškem predsedniku gosp. Dr. Alojzu Gregoriču, odvetniku v Ptujih.

Lekarnica k Materi Božji

Nunski trg v Korminu.

Obdarjenje Franzonove kroglice

proti kašlju, zagrljenju, bolečinam v prsih.

Škatljica 25 kr.

V Gorici pri PONTONU.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliču

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, terganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uze več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnil se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit uspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najpriprčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posostnik v Šmarji p. Celji.

Planinski zeliščni sirup krajuski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice, e. kr. priv., ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvršé: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKÓCZY-ja na Mestnem tergu v Ljubljani.

Šiva se po meri.

SAMO

pri Ignaciji Steinerji v Gorici,

nasproti nadškofijski palači,

dobi se najbolje in najceneje obleka za gospode, dečke in otroke vsake vrste in velikosti na poljubno izbiro vedno gotova.

Čudovito dober kup!

1 zimska suknja od 10 gl. naprej,
1 zimska obleka za gospode od 10 gl. naprej,
1 hlače za gospode od 3 gl. naprej,
1 obleka za otroke od 2 gl. 20 kr. naprej.

Poprave vsake vrste najceneje.

Bergerjevo medicinsko MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE)

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vsch evropskih državah s sijajnim vspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti,

posebno proti kronicim in luskinastim lišajem, hrastavi, naležljivim hlastam, proti radečemu nosu, ozebljimi, potenju neg, p hlaču na glavi in bradi. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj dolečoo Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z vspehom na mestu mila iz smole Bergerjevo med smolnato-zvepleno milo; kdor bi hotel imeti rajši to, naj zahteva edino Bergerjevo smolnato zvepleno milo, ker zunanja ponajanjata so brezvspešni izdelki. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistostij na polti, zoper beasto na polti in glavi otrok, kakor kot neprečoslivo kosmetičsko milo za vmiivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjeve glicerina. milo iz smole,

ki ima 35% glicerine in je fino perfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. v brošuro vred.

Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavu.

Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji

F. Cristofoletti (Zaetti) in A. Franzoni.

Gotov pomoček.

Vsodko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTIUM (pomoček, da brada raste)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, luskinasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnenju. Deluje hitro. Izvirne steklenice razpos. lja po 1 gl. 50 kr., steklenico za poskusno po 1 gl. I. Grolich v Brnu. Zaloge: v Gorici: Cristofoletti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palači; v Ljubljani: Ed. Malvo; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolesti v glavi, kar se lahko dokaže s spričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalogah dobi se tudi ustna karpaska voda Grolichova, gotova pomoč zoper vsakoršno bolenje zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravih korenin moravskih Karpat; prave steklenice po 60 kr.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To pripriosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše žilodčne bolezni. Prav izvrstno vstrežajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojazt, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjen kri. One ne prežnjajo samo omenjenih boleznih, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.